

wien; ende dat in praesentie van den betaalder, op den eed by het aanvaarden van haar bedieninge te doen.

VI.

Welk voorz. boek sy ook (door den Ontfanger daar toe aangemaant wordende) t' allen tyden aan den selven sullen hebben te exhiberen, op dat den voorz. Ontfanger daar tegens confereere haren aanbreng, en betaalinge dienvolgende gedaan.

VII.

De Collecteurs sullen ook gehouden syn, alle drie maanden aan den Ontfanger te leveren een pertinent staat van alle het geene sy in de voorgaande drie maanden ontfangen hebben, ook daar by de penningen overtellen.

VIII.

En ten eynde van yder jaar met den Ontfanger af-

rekenen, de memorien overleeveren, ende het slot voldoen.

IX.

Sullen ook gehouden syn voor haar administratie ende ontfang te stellen suffisante cautie, tot volkoomen genoeg en verseckering van Haar Ed. Mog.

X.

Mede daar en boven by eede beloven, den inhoud van dese Instructie punctuelyk te sullen nakoomen.

XI.

Ende sullen de voorz. Collecteurs voortaan by Haar Ed. Mog. worden aangestelt voordien tyd van ses jaaren, omme na expiratie van dien, deselve in de voorschreve administratie te continueeren, ofte licentieeren, soo als tendienste van het Comtoir van den Veertigsten Penning best te wesen sullen oordeelen. Gedaan te Utrecht den 9 Juny 1682; en 22 Septemb. 1689.

TWAALFDEN TITEL.

Van den Tienden, Sevenden, ende Derden Penning, mitsgaders Redemptie van de Tienden.

I. ORDONNANTIE van den Stadhouder, Praesident en Raden 's Hoofs van Utrecht, waar by den Tienden Penning van het suyver inkommen van de Tienden, de kosten daar af getrokken, tot lasten van de eygenaars; en den Hondertsten Penning van het suyver inkommen van de huysen, landen, gronden &c. geheven word, den 16 Septemb. MDLXXVIII.

Den Prince van Orangien, Grave van Nassauw, &c. Stadhouder, Praesident ende Raaden 's Konings in den Hove Provinciaal van Utrecht, den eersten Deurwaarder, of Pandder van den selven Hove, hier op verfogt, saluyt. Alsoo de Drie Staten 's Lands van Utrecht ons te kennen gegeven hebben, dat sy hen bevindende in merkelyke schulden verlopen, soo ter cause van de kosten, gedaan in het beleg ende veroveren van het Kasteel Vredenburg, als van het opbrengen van de penningen, die geligt en verstrekt zyn tot leeninge, secours, ende ook afdancken van de soldaten van de Regimenten van den Grave van Megen, Heere van Hierges, en principalyk van den Grave van Nassauw, daar van een groot deel te betalen staet buyten die Landen van Utrecht, ende die dagen en termynen lange overstreecken zyn, sulcks dat de crediteurs dagelyks dreygden, dat sy soo wel die peroonen van den burgeren ende ingesetenen van de Stad, Steeden en Lande van Utrecht, als haar goederen, die sy buyten 's Lands souden weeten te bekomen, daar voor houden, arresteeren ende bekommeren souden, 't welck komen soude niet alleen tot groot ongerief en interesse van de voorz. burgers en inwoonders, principalyk die hun koopmanschap buyten 's Lands doen, maar ook tot onspreekelyke kosten ende schaden van de voorz. Staten, als sy lieden meer dante veel by experientie (God beetert) hebben bevonden, en dat de imposten by de voorz. Staten ingestelt, niet genoeg zyn om die voorz. schulden, die promptelyk opgebracht moeten zyn, te betalen, dat sy daaromme, en om die voorz. inconvenienten ende meerder verloop te verhoeden, en te maaken, dat die voorz. burgers en inwoonders van deesen Lande, vryelyck alle omleggende Landen en Provincien mogen frequente-

ren, na meenigvuldige voorgaande communicatien ende beschryvingen hier op gehad en gedaan, eyndelyk de navolgende middelen gearresteert ende geslooten hebben, by de welke sy verhopen binnen korten tyden de voorz. schulden te betalen. En eerst, dat men voor een reyse geven sal den Tienden Penning, van het suyver inkomen van alle de Tienden, die in den Lande van Utrecht voor dit loopende jaar gevallen zyn, en nog getoogen sullen worden, soo wel by de Geestelyke als by de Weereltlyke peroonen, egeenuytgefondert. Dat men ook alle maant sal opbrengen in goeden gelden den Hondertsten Penning, van het suyver inkomen van alle huysen, landen, gronden en erven, soo veen als andere in den Lande van Utrecht gelegen, hoedanig die mogen zyn, en dit soo lange, dat die voorz. schulden, die de voorschreve Staten buyten 's Lands schuldigh zyn, betaalt sullen weesen. Omme welke Tienden en Hondertsten Penning te doen betalen, die voorz. Staten goet gevonden hebben te gebruyken den voet ende forme, in seekere acte, ons geexhibeert, begreepen, wesende van date 1578 den 16 Augusty, welke acte de voorz. Staten geerne ter behooryker executie souden leggen, hebbende daar toe versocht onse opene brieven van provisie, daar toe dienende. Soo is 't, dat wy volgende het ernstelyck verfoeck der voorgenoemde Staten, en in conformite van de voorz. acte, geordonneert, ende bevolen hebben, ordonneeren ende bevelen mits deesen de vyf Ecclesien van Utrecht, ende allen andere Collegien van Utrecht, Abdyen, Kloosteren, Communityten, Geestelyke en Weereltlyke peroonen, in den Lande van Utrecht Tienden hebbende, dat sy binnen den tyd van acht dagen, na dato van deesen, onder de hand van haare Secretarissen, soo verre sy die hebben, ofte anders onder de

hand van andere publicque, of geauthoriseerde perfoonen, by de welke die Tienden verkogt zyn, aanbrengen, by haarlieden eed, aan handen van den Eerw. Eerw. Albert Foeck, Schepen der Stad Utrecht, daar toe specialyck geauthoriseert by de voorsz. Staten, den rechtveerdigen koop ende pryse van de Tienden, die by hen voor dit loopende jaar verkogt zyn, met die onkosten daar op gevallen; ende soo verre die Tienden by geen Secretaris, ofte andere publicque ende geauthoriseerde perfoonen verkogt zyn, dat die eygenaars ende koopers van de voorschreve Tienden gehouden sullen wesen die koop of pachtcedulle, van de voorschreve tienden gemaakt, te exhibeeren, over te leveren ende by eede te sterken, aan handen als boven, ende by gebreeke van dien, dat zy anders by eede aanbrengen den rechtveerdigen koop ende pryse, daar voor die Tienden by hen verkogt zyn, met die onkosten daar op gevallen, omme, deselve onkosten daar van getoogen zynde, van het geene suyver blijft den Tienden Penning betaalt te worden aan handen van den voorschreven Ontfanger, binnen de navolgende termynen, te weten, daar die Tienden om gereet geld verkogt zyn, gereet, het zy in het geheel of deel, naar advenant dat gereet geld bedongen is, ende daar die Tienden op dagen verkogt zyn, dat zy die betalinge van den Tienden Penning doen op de dagen van betalinge, die bedongen ofte bevoorwaart zyn, ofte ten langsten binnen veertien dagen daar na onbegreepen, op poene, dat den voorschreven tyt overstreeken zynde, men den voorschreven Tienden Penning realyk ende metter daat sal doen executeeren op den koopers ende pachters van den voorschreven Tienden ende haare borgen; ofte indien bevonden worde, dat de eygenaars ofte verkoopers eenige penningen op de restterende termynen ontfangen hebben, dat die voorschreve Staten haarlyuder optie sullen hebben, om den voorschreven Tienden Penning te doen executeeren op den eygenaar ofte pachter ende zyne borgen, al als geprivilegerde penningen, ende niet jegenstaande oppositie ofte appellatie, ende sonder præjudicie van dien; ende ofte het soo waare, dat eenige Tienden verkogt mochten wesen, met conditien, dat den kooper den Tienden Penning betalen sal, sullen als dan die koopers denselven Tienden Penning gehouden wesen te betaalen, binnen veertien dagen na dat zy daar voor gesommeert sullen zyn, op poene als boven. Welverstaande, dat in allen gevalle, soo verre die koopers of haarlieder borgen niet sufficient zyn den voorschreven Tienden Penning te betaalen, die Staten denselven, ofte het geene daar aan resteert, realyken op den eygenaars sullen mogen verhalen in manieren als boven, ende soo verre eenige zyn, die hun Tiendenselfs aangement hebben, sullen deselve gehouden wesen by eede aan te brengen, hoe veel mergen koorns slyeden voor haarlieder portie gehad hebben, ende wat koorn her selve geweest is, omme daar na de æstimate by luyden, hen des verstaande, ende die de voorschreve Staten nomineeren sullen, gedaan te worden, ende sal alsulken gehouden wesen die helfte van de voorschreve æstimate, die onkosten afgetogen zynde, te betalen gereet, ende de ander helfte Martini in den winter toekomende; ende dit al op poene, dat soo verre men bevindt eenige fraude of bedrog gecommitteert te zyn in het aanbrengen van de pryse des koops, of van de mergentaalen, daar uyt die Tienden getogen ofte gecollecteert zyn, ofte van den onkosten daar op gevallen, dat in sulken gevalle het geene verfwegen is van de pryse des koops, ofte van het getal van de mergentaalen, ende het dubbel van het geene die onkosten hooger aangebracht sullen wesen, dan die in der waarheyd zyn, verbeurt sal wesen ten behoeven van de Staten. En soo veel den Hondertsten Penning aangaat van de huysen, landen, gronden,

erven, veenen, &c., hebben geordonneert, ende ordonneeren by desen, dat men van alle huysen, landen, gronden, veenen ende diergelyke, in den Lande van Utrecht geleege, van nu voortaan alle maant betalen sal den Hondertsten Penning van het suyver inkomen van dien, ter tyt toe die voorschreve buytenschulden betaalt sullen wesen, ende dat den Hondertsten Penning verschoten sal worden by den pachter ofte huurlink van de voorschreve huysen, landen, gronden, erven ende veenen, mits dat zy de twee deelen daar van haarlieder Grontheeren korten sullen, ende het derdendeel selfs dragen. Welverstaande, dat zy van de renten, die op sulke huysen, landen, gronden ende veenen specialyck gehypothequeert zyn, korten sullen die twee deelen van den Hondertsten Penning van de jaarlycke renten, blyvende het derdendeel tot haren lasten, ende dat tot dien eynde een ygelyk, soo eygenaar als bruyker van de voorschreve huysen, landen, erven ende veenen gehouden sal zyn, by eede aan te brengen aan de Schouten, ende Wethouders van ygelyk Stad, Dorp ofte Gerechte, binnen den tyt van acht dagen na de publicatie van deesen, hoe veel lands, velts ofte veens dat yder gebruykt ende verhuurt, met den rechten pryse daar voor die landen, gronden ofte veenen verpacht zyn, om die onkosten ende ongelden daar van getoogen, van het suyver den Hondertsten Penning betaalt te worden, aan handen als boven, ten eynde van ygelyke maant, ingang nemende op dato van deesen, op poene dat men denselven Hondertsten Penning realyk en metter daat sal mogen executeeren op den pachter, bruyker en de borgen, daar die sufficient zyn, anders op den gronthoeren in manieren voorschreve; ende soo veel als aangaat die huysen, landen, erven, veenen &c., die by den eygenaar selfs gebruykt worden, sal men deselve by commissie, die de voorschreve Staten daar toe committeren sullen, doen taxeeren, naar advenant dat die landen, erven ende veenen boven ende beneden, ofte in denselven Polders geleege, gelden, ende die huysen na dat die groot ofte kleyn ende geleege zyn, ende apparentelyk jaarlyks in huere soude mogen gelden. Ende sullen den voorschreven Tienden Penning van de Tienden, ende Hondertsten Penning van de huysen ende renten suyver betaalt moeten worden, sonder dat daar ymand, het zy uyt wat saaken dat't zy, by compensatie van eenige prætense schulden, die zy aan den Staten ten achteren souden mogen wesen, eenige kortinge sal mogen doen, soo tot die betalinge van alsulke schulden by andere manieren voorsien is. Ordonneeren voorts allen Justicieren, Officieren, dienaaren ende onderfaten der Koninklyke Majesteit, dat zy den voorschreven Ontfangers, Schouten ende Gerechten, ende anderen, die tot de executie van desen geauthoriseert sullen zyn, ofte worden, doen alle mogelyke hulp, bystant ende assistentie, sonder des te laten, op poene van gecorrigeert te worden arbitrayk naar exigentie van der saake, ende dat het interest dat de Staten door het weygeren van de assistentie lyden sullen, op henlieden verhaalt sal worden realyken en by feyten sonder forme van proces daaromme te houden. Des ten oirconde hebben wy het zegel van Justitie by forme van Placate, op 't spatium van desen doen drukken, den 16 September 1578. Onder stont, geschreven by myn Heeren die Stadhouder, Præsident ende Raaden's Konink's r' Utrecht, ende was onderteekent, A. vander Burg. Ende bescegelt met een root opgedrukt zegel, in forme van Placate. Noch stont onder geschreven. Gepubliceert van den Stadhuyse r' Utrecht, met assistentie van den Schout en eenige van den Gerechte aldaar, naar voorgaande kloklydinge, op den 18 September 1578. by my, onderteekent, C. van Mynden.